MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Taistelu suurimman kuntapuolueen asemasta näyttää jäävän kokoomuksen ja sosiaalidemokraattien väliseksi. **POHJOLAN SANOMAT**

Avoimuus lisää luottamusta

Huolimatta myöhään venyneistä syystöistä suomalaiset maataloustuottajat avasivat viime viikolla ovensa vierailijoille eri puolilla Suomea. Viikko sitten ovet olivat avoinna turkistarhoilla.

Monille kaupunkilaisille ja yhä useammalle maaseututaajamissakin asuvalle ihmiselle ovat maatalouden eläimet, koneet ja arkipäivä lähes tuntemattomia.

Vierailijoiden määrä kertoo siitä, että avointen ovien päivillä on todella tilausta. Esimerkiksi ylivieskalaiset maidontuottajat Elina ja Markku Päivärinta saivat vieraakseen lähes 800 koululaista. Maatilan elämään tutustumisen tärkeydestä kertoo sekin, että Toivolan päiväkodin opettaja Sari Määttä arveli, että päiväkodin 19 lapsesta vain harva oli aikaisemmin päässyt näkemään eläimiä yhtä läheltä. (MT 21.9.)

Kaksivuotias Onni Lemettinen tutustui maatilaan Karjalohjalla.

Maatiloilla oli varauduttu hyvin ottamaan vierailijat vastaan. Ylivieskalaisen maatilavierailun suosion yhtenä syynä oli MTK-Ylivieskan järjestämät bussikuljetukset. Bussilla pääsi myös Helsingin keskustasta vihtiläiselle maatilalle. Kaikki halukkaat eivät edes mahtuneet mukaan.

Se, että kuluttajat pääsevät itse tutustumaan kotimaiseen maataloustuotantoon, on omiaan rakentamaan luottamusta tuottajan ja kuluttajan välille. Kuluttajat voivat itse nähdä, miten asiat suomalaisella tilalla ovat. Vähintään yhtä tärkeää on, että ihmiset tapaavat toisiaan.

Kotimaisen elintarviketuotannon laatu ja avoimuus ovat vahvoja kilpailuvaltteja. Ne eivät kuitenkaan yksin riitä, vaan tuotannon pitää olla myös taloudellisesti kannattavaa. Esimerkiksi kilpailijamaita tiukempien vaatimusten pitää näkyä myös hinnoissa.

Kotimainen alkutuotanto ei pysty kilpailemaan sellaisten maiden tuotannon kanssa, missä vaatimukset ovat löyhemmät ja valvonta heikompaa. Suomessa voimassa olevien alkutuotantoa koskevien säännösten pitääkin koskea täällä tuotettujen elintarvikkeiden lisäksi kaikkia täällä myytäviä elintarvikkeita. Elintarvikkeita maahan tuovien yritysten pitäisi pystyä kertomaan asiakkaille, miten kyseiset elintarvikkeet on tuotettu.

Tuore esimerkki erilaisten tuotantotapojen vaikutuksesta on tanskalaisesta siipikarjasta löydetyt antibiooteille vastuskykyiset bakteerit. Yhdeksi syyksi epäillään sellaista laajavaikutteista antibioottia, jota ei ole Tanskassa käytetty vuosikymmeneen.

Bakteerien epäilläänkin siirtyneet ulkomailta tuoduista emoista tanskalaisiin lintuihin. Tilanne on huolestuttava, koska linnuissa esiintyvien bakteerien vastustuskyky koskee monia ihmistenkin käyttämiä antibiootteja.

Avoimuutta tarvitaan lisää myös elintarviketeollisuudessa ja kaupassa. Kuluttajilla on oikeus tietää, mitä he ostavat. Jos heille myydään esimerkiksi naudan paistijauhelihaa, pitää heidän sitä myös saada.

Mitä enemmän olemme tuontiruuan varassa, sitä vähemmän tiedämme ruuan tuotantotavoista, niiden sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta, kestävästä kehityksestä ja tuottajien asemasta.

Esimerkiksi kuntien elintarvikehankinnoissa katsotaan usein – kilpailuttamislakiin vedoten – vain hintaa. Tärkeämpää olisi katsoa, mistä sen hinta koostuu. Onko tuontielintarvikkeet tuotettu meillä olevien säännösten mukaisesti? Ellei konkreettista tietoa ole saatavissa, ei pidä sellaisia tuotteita myöskään ostaa yhteisillä verorahoilla.

Avoimuus koskee kaikkea toimintaa yhteiskunnassa. Yksi tärkeimmistä yhteiskunnan myönteisen kehityksen perusteista on luottamus siihen, että kaikilla tasoilla toimitaan avoimesti, oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti.

> **Elintarviketuotannon laatu ja avoimuus ovat vahvoja kilpailuvaltteja.**

Syytä ottaa opiksi

Suomen vientiteollisuudelle kalliiksi käyvän ja tuotantoa ja työpaikkoja maastamme verottavan rikkidirektiivin syntyyn saatiin lisävaloa perjantaina.

Vuonna 2015 voimaan astuva säännös sai osittain alkunsa Suomen omasta aloitteesta ja korkealle asetetuista tavoitteista Itämeren suojelemiseksi (MT 21.9.).

Tavoitteet asetettiin vuonna 2003 Matti Vanhasen (kesk.) ensimmäisen hallituksen ohjelmassa. Virkamiehet kulkivat sitten linjausta noudattaen maailmalla kokouksissa vuosikaudet vailla poliittista ohjausta.

Kansainvälisen merenkulkujärjestön IMO:n valmiiksi neuvoteltu päätös päästörajoituksista kiikutettiin Vanhasen kakkoshallituksen liikenneministeri Anu Vehviläiselle (kesk.) syksyllä 2008. Jalka ei enää yltänyt jarrulle.

Kaikki tahtoivat asiassa hyvää mutta eivät ymmärtäneet, mitä tästä hyvästä seuraa ja mikä on sen hintalappu Suomelle. Lopullista hintaa ei vielä tiedetä, mutta arvioita olisi pitänyt tehdä jo ennen päätöksiä.

Laivojen tiukat rikkirajat tulevat Itämerellä voimaan joka tapauksessa. Päästöjen vähentäminen on hyvä asia, ja sen seurausten kritisointi olisi jälkijättöistä, ellei tapaukseen liittyisi paljon opittavaa.

Kansainvälisyys ja globaalisuus leimaavat nykyisin yhä enemmän paitsi yritysten, myös valtioiden toimintaa. Myös valtioiden tekemissä sopimuksissa syntyy sitoumuksia, joiden seuraukset yltävät pitkälle.

Hyvä tahto ja mukana olo eivät ole riittävä peruste sitoumuksille. Myös sitoumusten vaikutukset on ennalta tutkittava.

Merkittävien sopimusten neuvottelu ei voi olla vain virkamiesten vastuulla. Poliittinen ohjaus ja myös sopimusten avoin arviointi kuuluvat demokratiaan.

VIERASYLIÖ

Syrjäseudulla on monen ihmisen koti

Kukaan ei voi valita, millaiseen perheeseen syntyy tai missä tuo perhe asuu. Toiset syntyvät kaupunkilaisperheeseen, toiset taas maaseudulla asuvaan perheeseen. Toisille harvaan asuttu, syrjäinen seutu ei merkitse yhtään mitään, mutta toisille siellä on koti.

Tampereen kaupunkiseudun seutuhallitus on laatinut ehdotuksen asemakaavojen ulkopuolisen rakentamisen seudullisiksi periaatteiksi. Ehdotuksen perustana ja tärkeimpänä tavoitteena tuntuu olevan kasvavan kaupunkiseudun yhdyskuntarakenteen tiivistäminen ja eheyttäminen.

Samaa tiukkaa linjaa ollaan vetämässä myös harvaan asutulle maaseudulle. Tampereen tai Ylöjärven keskustan kasvupaineet eivät mitenkään ylety Pohjois-Kuruun, joten miksi rakentamisen rajoittamista suunnitellaan myös harvaan asutuille alueille?

Kylien elinvoimaisuutta tulisi tukea kehittämällä maaseutua monipuolisesti. Miksi ehdotuksessa ei näy inhimillistä näkökulmaa?

Rakentamisen ohjaaminen hyvin tiukasti ja hieman oudosti määriteltyihin ”kyliin” ei tue maaseudun elinkelpoisuutta. Maaseutu on muutakin kuin suppea kylän keskusta.

Esimerkiksi Kurun Itä-Aureen kylä ei ole missään vaiheessa ollut tiivis talojen ryhmittymä, vaan sen ensimmäiset talot 1500-luvulta lähtien ovat sijainneet kaukana toisistaan.

Seudulla on vahvat perinteet ei-keskittyneeseen asumiseen. Tämä on ehdottomasti otettava huomioon kyliä koskevia suunnitelmia tehtäessä.

Heikot palvelut eivät yllätä muuttajaa

Rakentamisen rajoittamisessa on maaseudun kohdalla hyvin epäilyttävä taka-ajatus: estetään ihmisten asuminen maaseudulla, jolloin kunta pääsee helpommalla ja halvemmalla palvelujen järjestämisessä.

Tällainen asenne on jo selvää syrjintää. Yhdenvertaisuuslain (21/2004) 4 §:n mukaan viranomaisten velvollisuus on päinvastoin edistää yhdenvertaisuutta. Vakituisen asumisen estäminen maaseudulla loukkaa syvästi myös siellä vielä tällä hetkellä asuvia.

Ehdotuksessa on määritelty, että maaseutumaiset alueet soveltuvat vain maaseudun elinkeinoihin liittyvään rakentamiseen. Kyllä maaseutu soveltuu muuhunkin rakentamiseen ja asumiseen!

Jokainen maaseudulla asuva tai sinne muuttava on tietoinen kaupunkia heikommista palveluista. Jokainen maaseudulla asuva on kuitenkin pystynyt järjestämään opiskelunsa, työssäkäyntinsä, harrastuksensa ja muun elämänsä niin, että hän saa tarvitsemansa palvelut.

Joillekin ihmisille oma kotiseutu, luonnon rauha, asumisen väljyys, ekologisempi elämäntapa, yhteisön merkitys ja paikalliset tapahtumat ovat tärkeämpiä kuin lähellä olevat palvelut.

> **Maaseutu on muutakin kuin suppea kylän keskusta.**

Harvaan asutulla maaseudulla on tähänkin saakka pärjätty ja tultu toimeen. Vaikka palvelut on vähitellen viety, eläminen muun muassa Pohjois-Kurussa on edelleen mahdollista.

Tietoliikenneyhteydet ja monet sähköiset palvelut helpottavat harvaan asutulla alueella elämistä. Myöskään etätöiden mahdollisuuksien lisääntymistä ei tule unohtaa.

Jos joku edelleen haluaa muuttaa harvaan asutulle alueelle, miksi hän ei saa tehdä niin? Keneltä se on pois?

Pohjois-Kurussa rakentaminen ei varmasti ole ollut tähänkään asti ongelma, eikä siitä ole ollut uhkaa maatilojen tai muiden yritysten laajentamiselle.

Maaseutu on monimuotoinen

Ehdotuksessa puhutaan kauniin sanoin maaseudun merkityksestä ja tarpeellisuudesta, mutta käytännössä maaseutu nähdään ehdotuksessa hyvin yksipuolisena paikkana: siellä joko harjoitetaan maaseudun elinkeinoja (maatalous, metsätalous ja maatilamatkailu) tai se on paikka, jossa kaupunkilaiset käyvät virkistäytymässä.

Pohjois-Kurussakin toimii myös muiden alojen yrittäjiä, ja monet käyvät töissä kodin ulkopuolella.

Ehdotus pyrkii näivettämään maaseudun kokonaan, mikä on ristiriidassa esimerkiksi maa- ja metsätalousministeriön Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman (MMM 2012) kanssa. Ohjelman yhtenä tavoitteena on estää tai hidastaa maaseutualueiden autioitumista ja palvelurakenteen heikkenemistä.

Mielestäni kaikenlaisen elinkeinonharjoittamisen tulee olla mahdollista myös harvaan asutuilla alueilla.

En ymmärrä, miksi kesämökkiläinen on kunnalle tärkeämpi kuin vakituinen, kodin ulkopuolella töissä käyvä asukas. Pohjois-Kurun syrjäisille, pienille järville on ranta-asemakaavassa osoitettu 36 rakennuspaikkaa jo entisten lomaasuntojen lisäksi, mutta yhtäkään vakituista asujaa ei seudulle haluta.

Harvaan asutulla alueella maanomistajilla tulee olla oikeus rakentamiseen omalla maallaan kuten tähän asti. Tuntuu ristiriitaiselta, että valmiin asunnon saa kai vielä tulevaisuudessa maaseudulla ostaa, mutta omalle maallekaan et saa asuntoa rakentaa tai muuttaa vapaa-ajanasuntoasi vakituiseksi asunnoksi.

Ihmiset asetetaan tässä hyvin eriarvoiseen asemaan. Samoin maanomistajat maaseudulla ja kaupungissa ovat erilaisessa asemassa.

Maalla asuminen on ekologista

Rakentamisen tiivistämistä maaseudulla ei voi perustella ekologisilla syillä. Uusiutuvia energiamuotoja on helppo hyödyntää, ja muun muassa jätevesihuoltoon on tiukat määräykset.

Koska välimatkat ovat usein pitkiä, autoa käytetään harkiten. Työmatkoilla ei tarvitse jonottaa ruuhkissa tai jarrutella ja kiihdytellä liikennevaloissa. Monet harrastusmahdollisuudet löytyvät luonnosta, jonne voi kävellä suoraan pihastaan.

Maaseudulla tulee helposti ja mielekkäästi hyötyliikuntaa. Hyvä fyysinen toimintakyky auttaa myös ikääntyneitä asumaan omassa kodissaan pidempään. Kalastus, metsästys, marjastus, sienestys ja kotitarveviljely rentouttavat ja tuovat ruokavalioon suositeltavaa sisältöä.

Toimiminen omien arvojen mukaisesti tuo elämään mielekkyyttä ja torjuu masennusta, uupumista ja stressiä.

Maaseudulla asuvat ihmiset ovat oman seutunsa ja tarpeidensa parhaita asiantuntijoita.

Toivottavasti aihe nousee syksyn kuntavaaleissa esille.

ELINA JÄRVELÄ

Kirjoittaja on kotoisin Kurusta, ja hän on nuorempi tutkija Itä-Suomen yliopistossa.

RAHIKAINEN

LEHTIKATSAUS

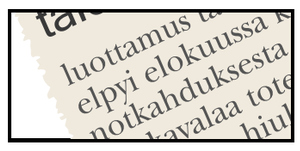

Vaarallinen pohjavirtaus

Akavan puheenjohtaja Sture Fjäder varoittaa, että yt-vyöryn suututtama ay-liike voi lähteä taistojen tielle. Selkkaukset eivät auta pitämään työpaikkoja Suomessa, kirjoittaa **Aamulehti**.

EK:n kyselyn mukaan pienistä ja keskisuurista yrityksistä joka kymmenes arvelee siirtävänsä yritystoimintansa pois Suomesta seuraavan kolmen vuoden aikana.

”Tässä tilanteessa poliittiset päättäjätkin mieluummin myötäilevät tuohtunutta kansaa kuin tarttuvat elinkeinoelämän toivomuslistoihin, joissa neuvotaan, miten yritykset saadaan pysymään Suomessa.”

”Tuohtumus ja pettymys on ymmärrettävää. Voittoa tuottavien yritysten toteuttamat irtisanomiset eivät mahdu vanhan koulun oikeustajuun.

Kaikesta huolimatta on myös kysyttävä, että ay-liikkeen voimatoimillako teollisuus sitten pidetään kotimaassa. Montako työpaikkaa yt-lain tiukentaminen synnyttää?

Työmarkkinaosapuolten yhteentörmäystä tässä tilanteessa kaikkein viimeiseksi tarvitaan.”

Suitsia tarvitaan

Kumman Kaa -komediasarjan peruskysymys sopii hyvin suomalaiseen ruokakauppaan. Vaihtoehtoja on ainoastaan kaksi, joista toinen pitäisi valita, kirjoittaa **Etelä-Suomen Sanomat**.

Päivittäistavarakauppa on Suomessa Euroopan keskittyneintä. Tämä on ajanut ruuantuottajat vaikeuksiin. Tuotantopanosten hinnat ovat nousseet, mutta tuottajahinnat ovat polkeneet paikallaan. Kauppojen valvontaa helpottava lisäys kilpailulakiin on paikallaan.

”Lakimuutos ei välttämättä laske ruuan hintaa. Kaupan keskittymiseenkin on vaikea puuttua, koska parhaat kauppapaikat on jo rakennettu. Suunta on kuitenkin oikea, jos pienten toimijoiden pääsy kaupan hyllyille helpottuu ja kaikki ruokaketjun osapuolet pääsevät nykyistä tasavertaisempaan asemaan. Kukaan ei kuitenkaan kaipaa lisää byrokratiaa.”

KOLUMNI: JUHANI REKU

Muistosanat suomalaisen ruuan hautausmaalla

Kierros suuressa suomalaisessa marketissa on masentava kokemus.

Moni köyhyyden ja puutteen ajat kokenut suomalainen ei ehkä uskalla ruuasta valittaa: notkuvia hyllyjä riittää kaupoissa silmänkantamattomiin. Valikoimat ovat valtavat.

Sen sijaan me, jotka emme ole pula-aikaa kokeneet, uskallamme jo kokea asian toisin. Valikoima osoittaa valitettavan todeksi niin Ultra Bra -yhtyeen laulun nimen kuin Silvio Berlusconin muutaman vuoden takaisen möläytyksenkin.

Suomalainen ruoka on pahaa.

Kysyn teiltä, suomalaiset viljelijät:

Miksi annatte teollisuuden ja kaupan tuhota työnne tulokset, tuottamanne upeat raaka-aineet?

Miksi hyväksytte sen, että tuottamanne huippulaatuinen liha jauhetaan värittömiksi ja mauttomiksi mössöiksi teurastamoissa?

Miksi annatte jalostajan peittää lihan oikean maun aromimarinadilla?

Entä miksi annatte tehdä peltojenne viljasta persoonatonta ja perinteetöntä teollisuusleipää?

> **Suomalainen ruoka on pahaa.**

juhani.reku@maaseuduntulevaisuus.fi

Uskotteko kritiikittömästi sen kaupan kerran toisensa jälkeen esittämän väitteen, että sitä kuluttajat tahtovat?

Kuten tekin, myös minä olen kuluttaja. Minä en ainakaan tahdo!

Eivätkä mitä ilmeisimmin tahdo nekään valtavat ihmisjoukot, jotka torstai-iltaisin parveilevat Helsingin Stockmannin herkkuosastolla ostamassa viikonlopuksi kotimaisten pientuottajien leikkeleitä, raakamakkaroita, kokolihaa, vihanneksia, jugurtteja, lähileipomoiden leipiä...

Samanlaisilla valikoimilla hemmotellaan vähiin käyneiden kauppahallien asiakkaita.

Jos kaupan kahden jättiläisen tarinaa olisi uskominen, kaikkien pientuottajien olisi jo pitänyt kuolla sukupuuttoon.

Muutama käyttämäni käsite on hyvä tehdä selväksi, jotta turhalta mielipahalta vältytään.

Ensinnäkin: suomalainen ruoka ei ole sama asia kuin suomalainen raaka-aine. Usein suomalainen ruoka on toki tehty suomalaisista raaka-aineista, mutta sama asia ne eivät ole.

Toisekseen: suomalainen ruoka ei ole sama asia kuin suomalainen ruokakulttuuri.

Minä tarkoitan suomalaisella ruualla suomalaisen Suomessa syömää ruokaa.

Sen, mitä suomalaisten syömä ruoka käytännössä on, sanelevat kaupan jättiläiset. Avainasemassa ovat kahden suurimman ketjun sisäänostajat.

Suomalaiset syövät roiskeläpäksi nimitettyä einespitsaa, ruista nimeksi sisältävää ruisleiväksi väitettyä tuotetta, salaateiksi väitettyjä valmiiksi pakattuja vihannestenjäänteitä sekä perunajauholla jatkettuja niin sanottuja makkaroita.

Paistiksi suomalaiselle saa riittää jauheliha, jossa paistia on vain nimessä.

Tilanne on mennyt jo niin absurdiksi, että pakkaukseen täytyy kirjoittaa, että se sisältää ”aitoa” jauhelihaa!

Viime päivinä kaupan jättiläiset ovat jälleen kilpaa kiistäneet sen, että ne käyttäisivät hyväkseen määräävää markkina-asemaansa. Jos mittarina käytetään valikoimaa, niin kyllä, kyllä ne käyttävät, mitä suurimmassa määrin.

Valtaosa suomalaisista syö sitä, mitä kaksi jättiläistä päättävät.

Kävin kesällä kahdessa noin vuodenikäisessä Citymarketissa, Kauhajoella ja Kankaanpäässä. Molemmat marketit osoittivat sen, miten suomalaiseen ruokakulttuuriin suhtaudutaan. Kummassakin kaupassa lähiruoka loisti poissaolollaan.

Alkaa olla aika kieroutunut tilanne, jos minun täytyy maalle lähtiessäni ostaa satakuntalaisten pientuottajien ruoka Helsingistä.

Omassa lähi-Prismassani henkilökunnan ammattitaidottomuuden takia ruokakulttuurin kuolema korostuu entisestään. Mitä pitäisi tuumia siitä, että palvelutiskin myyjä tuntee lihan ja kalan eron vain lunttaamalla hintalapusta?

Varsinkin isoissa kaupungeissa toinen jättiläisistä hallitsee myös ravintoloita. Kokeilkaapa: kun suljette ketjupaikassa silmänne ja maistatte ruokaa – pystyisittekö tunnistamaan pelkän maun ja koostumuksen perusteella, mitä syötte?

Tuskin.

Ymmärrän sen, että sotien jälkeen elettiin pitkään pula-aikaa. Oli pakko syödä sitä, mitä tarjolla oli.

Nyt niin ei tarvitsisi enää olla.

Itse en enää kahta jättiläistä suostu käyttämään. Haluan ruokaa, en ruuan kaltaisia tuotteita. Haluan nauttia, en tyytyä tankkaamaan.

Kunnioitan suomalaista ruuan tuottajaa. Siksi haluan hyvää ja laadukasta kotimaista ruokaa.